

بررسی میزان رضایت مدیران از ارزیابی عملکرد ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه‌ها

سیده غدیری میرکاظمی^۱، محمد گشتی دار^۲، عاطفه اهلجی نیا^۳

۱- استادیار دانشگاه بیرجند

۲- دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه بیرجند

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه بیرجند

چکیده

هدف: امروزه، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی کشور به منظور قرار گرفتن در مسیر توسعه و سازندگی نیاز به ساز و کارهایی دقیق برای ارزیابی عملکرد خود دارند (۱). در این میان، ادارات تربیت بدنی دانشگاه‌ها رسالت مضاعفی را بر عهده دارند (۲). در حال حاضر در ادارات تربیت بدنی دانشگاه‌ها ارزیابی‌های موجود به روش EFQM است که از سال ۱۳۸۶ تاکنون انجام می‌شود. مدل EFQM ابزاری جهت کمک به سازمان‌ها برای سنجش میزان قرار داشتن در مسیر تعالی سازمانی و رشد متوازن می‌باشد. این روش با هدف اندازه گیری عملکرد کلان سازمان همراه با نگرش فراگیر به تمامی ابعاد سازمان و در برگرفتن همه ذینفعان ابداع شده است (۳) و هم به دنبال این است که سازمان چه کارهایی را انجام می‌دهد (حوزه توانمندسازها) و هم به دنبال بررسی دستاوردهای کسب شده توسط سازمان می‌باشد (حوزه نتایج) (۴). در اجرای صحیح این سیستم باید نهایت دقت و تلاش به کار گرفته شود. چرا که این ارزیابی دقیق اطلاعات بازخوردی فراوانی در اختیار سازمان، مدیران و کارکنان قرار می‌دهد تا آن‌ها بتوانند گام‌های محکم‌تری برای پیشبرد و توسعه برنامه‌های یسازای ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه بردارند. از این رو در تحقیق حاضر به منظور شناسایی الزامات تغییر، سطح رضایت مندی ارزیابی شوندگان و آسیب‌های ناشی از اجرای نظام فعلی ارزیابی عملکرد ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه‌ها، دیدگاه‌های مدیران به عنوان ارزیابی شوندگان، از نظام ارزیابی عملکرد مورد مطالعه قرار گرفت. هدف از مطالعه حاضر نظرسنجی از مناسب بودن ارزیابی عملکرد فعلی ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه‌ها به روش EFQM می‌باشد.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی بوده که به شیوه میدانی و با استفاده از پرسشنامه انجام گرفته است. جامعه آماری این پژوهش کلیه مدیران ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه‌ها (تعداد ۸۷ نفر) می‌باشد که به دلیل محدودیت حاصل از جامعه، حجم نمونه با حجم جامعه برابر بود که تعداد ۶۰ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. جهت گردآوری اطلاعات لازم از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد و پرسش‌ها به دو صورت بازوبسته طراحی گردیدند. روایی پرسشنامه، توسط جمعی از اساتید دانشگاه و کارشناسان مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه با آلفای کرونباخ ($\alpha = 0.89$) تأیید شد. تجزیه تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی (t تک نمونه) و با نرم افزار SPSS ورژن ۱۵ انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق نشان داد مدیران شرکت کننده در تحقیق حاضر از نحوه‌ی ارزیابی عملکرد ادارات تربیت بدنی دانشگاه‌ها به روش موجود (EFQM) از رضایت نسبی برخوردار بودند (جدول ۱).

۶۸/۲ درصد مدیران معتقد بودند که روش ارزیابی موجود (EFQM) می‌تواند موجبات توسعه‌ی عملکرد ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه‌ها را فراهم نماید. بیشتر مدیران (۷۶/۴ درصد) معتقد بودند معیارهای ذکر شده در پرسشنامه EFQM جهت سنجش عملکرد ادارات اثر تداخلی دارند. ۷۰/۷ درصد مدیران نیز معتقد بودند روش موجود توانسته اهداف ارزیابی عملکرد را تا حدودی پوشش دهد. مدیران شرکت کننده در تحقیق معتقدند که اعمال نظرات شخصی ارزیابان و نمره‌دهی سلیقه‌ای به اغلب معیارها و زیر معیارها، عمده‌ترین مشکل روش ارزیابی موجود می‌باشد. همچنین عدم توجه به سطح فعلی دانشگاه‌ها و مد نظر قرار ندادن امکانات و منابع در دسترس و موجود دانشگاه‌ها و ادارات، همچنین عدم وجود ملاک مناسب و دقیق جهت امتیازدهی به برخی از سوالات از دیگر معایب ارزیابی موجود عنوان شد. از جمله نکات اصلاحی که مدیران جهت ارزیابی جامع‌تر و دقیق‌تر عنوان نموده بودند می‌توان ارزیابی نامحسوس ادارات در طول سال، تعیین روایی دوباره‌ی پرسشنامه، در نظر گرفتن امتیازات ویژه برای مدیران و کارکنان دانشگاه‌های ممتاز جهت تشویق و ایجاد انگیزه و بررسی رضایت مندی دانشجویان طی سال جهت عینی‌تر شدن ارزیابی اشاره نمود.

نتیجه‌گیری: مواردی چون سعی در بومی کردن مدل در کشور، اقدام اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم به ارزیابی عملکرد، داشتن نگاه اصلاحی و بهبود مدیریت از مزایای نظام ارزیابی عملکرد موجود ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه‌ها محسوب می‌شوند. در عین حال نکات مطرح شده توسط مدیران در برطرف نمودن مشکلات و تعالی آن می‌تواند بسیار اثرگذار باشد. با توجه به نتایج به دست آمده، جهت ارزیابی جامع و همه جانبه ادارات تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه‌ها، ارزیابی فعلی نیاز به بازنگری داشته و پیشنهاد می‌شود جهت بهینه شدن ارزیابی از مزایای دیگر مدل‌های ارزیابی عملکرد جهت پوشش ضعف‌های موجود استفاده نموده و با ترکیب چند مدل و ارائه مدلی دقیق به هر چه بهتر اجرا شدن سیستم ارزیابی عملکرد ادارات کمک نمود.

واژه‌های کلیدی: نظر سنجی، ارزیابی عملکرد، ادارات تربیت بدنی

سومین همایش
بین‌المللی
علمی- ورزشی
دانشگاه‌های
آسیا
تهران - ۱۳۹۱

منابع

- ۱- هادوی، ف.، مهدی پور، ع. (۱۳۸۴). «طراحی الگو برای ارزشیابی دوره کارشناسی تربیت بدنی و علوم ورزشی مراکز و مؤسسات آموزش عالی دولتی». المپیک، ۱۳(۲) (پیاپی ۳۰)، ۵۹-۷۳.
- ۲- همتی نژاد، م.، رضانی نژاد، ر. (۱۳۸۷). "نظارت و ارزیابی در تربیت بدنی و ورزش"، آمل انتشار شمال پایدار .
- ۳- وفائی، ف. (۱۳۸۶). "طراحی یک مدل ریاضی برای اندازه گیری کارایی مدل‌های جبرتی MADM به کمک روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) در سیستم امتیازدهی مدل تعالی EFQM". پایاننامه ی دکتری مدیریت، دانشگاه تربیت مدرس.
- 4- Bou-Llusar, J., Carlos, A. B. (2009). Escrig-Tena; Vicente RocaPuig & Inrnaculada Beltra'n-Martin. An empirical assessment of the EFQM Excellence Model: Evaluation as a TQM framework relative to the MBNQA Model. Jomnal of Operations Management, Vol27 , Issue1 , pp: 1- 22.